

FUNCTIONARUL PUBLIC

ZIAR BILUNAR EDITAT DE CĂTRE ACADEMIA DE ADMINISTRARE PUBLICĂ DE PE LÂNGĂ PREȘEDINTELE REPUBLICII MOLDOVA

SUPLIMENT LA REVISTA "ADMINISTRAREA PUBLICĂ"

Primul-Ministru Vlad Filat a avut o ședință de lucru cu președinții de raioane

Primul-Ministru Vlad Filat a avut luni, 30 ianuarie, o ședință de lucru cu președinții de raioane.

La ședință au participat, de asemenea, conducătorii autorităților publice centrale și reprezentanții municipiilor.

În cadrul întrevederii s-a discutat despre problemele cu care se confruntă administrația publică locală, executarea Bugetului pentru anul 2011, acțiunile planificate în cadrul Legii Bugetului pentru anul curent, situația din agricultură, dar și cea creată ca urmare a temperaturilor jo-

cu 4,6%, însă la unele culturi, ca, de exemplu, sfecla de zahăr, din cauza secetei, a fost înregistrată o scădere. În același timp, s-a înregistrat o majorare a producției de floarea-soarelui, struguri, cartofi. Exporturile de produse agricole au crescut în acest an cu 33,3%, atingând suma de 1 mlrd. de lei.

Vasile Bumacov a precizat că din cele peste 180 mii ha de culturi de toamnă ar putea fi afectate de ger 30% din suprafețe. De asemenea, ministrul a precizat că în vederea asigurării rezervei necesare de grâu, sta-

Ei s-au interesat despre posibilitatea finalizării obiectivelor sociale, care nu au găsit finanțare conform noii Legi a Bugetului de Stat, desfășurării proiectelor de dezvoltare regională, modul de aplicare la proiectele de eficiență energetică și au solicitat ajutor în domeniul combaterii salarizării la negru.

Primul-Ministru Vlad Filat a subliniat că în anul curent sunt incluse resurse financiare considerabile în fondurile de dezvoltare. Astfel, fondul de dezvoltare regională constituie 174 mln. de lei, fondul de eficiență energetică - 179 mln. de lei, fondul rutier - 1 mlrd. 24 mln. de lei, fondul ecologic - 210 mln. de lei. În legătură cu aceasta, Premierul a solicitat autorităților locale o implicare mai activă în accesarea fondurilor respective, surse care urmează să fie utilizate în folosul comunităților.

Vlad Filat a cerut autorităților centrale să ofere asistența necesară la elaborarea proiectelor de către reprezentanții administrației publice locale.

„Fondurile de dezvoltare au menirea de a crea noi locuri de muncă, de a stimula creșterea economică, de a îmbunătăți

serviciile și infrastructura și fiecare leu alocat în acest sens trebuie să fie valorificat”, a accentuat Primul-Ministru.

Premierul a menționat posibilitatea alocării finanțării necesare la finalizarea obiectivelor sociale la efectuarea amendamentelor la Legea Bugetului de Stat, precum și găsirea mijloacelor în cadrul programelor internaționale oferite R. Moldova.

Privind introducerea noii politici fiscale, Premierul a cerut maximă responsabilitate în domeniul administrării fiscale, precizând că odată cu implementarea acesteia administrația publică locală a primit instrumentarul necesar pentru suplinirea veniturilor.

Ținând seama de temperaturile joase de afară, Vlad Filat a solicitat instituțiilor responsabile, dar și autorităților locale, să-și exercite activitatea de monitorizare a persoanelor social-vulnerabile, în special a bătrânilor solitari, și a dat indicații ca toate drumurile să fie practicabile.

***Diracția comunicare și relații
cu presa a Guvernului
Republicii Moldova***

se din ultima perioadă.

Ministrul Finanțelor, Veaceslav Negruța, a prezentat o informație privind executarea Bugetului pentru anul 2011, menționând că majoritatea autorităților locale, cu excepția a 9 unități administrativ - teritoriale, au îndeplinit prevederile legale prevăzute la acest capitol. Totodată, ministrul a subliniat că 3 autorități publice locale (mun. Chișinău, raionul Briceni și UTA Găgăuzia) nu au aprobat încă bugetul local pentru anul curent, acest lucru urmând a fi efectuat în timpul apropiat.

Ministrul Agriculturii și Industriei Alimentare, Vasile Bumacov, a specificat că producția agricolă în anul 2011 a crescut

tul urmează să achiziționeze 10 mii tone.

Vasile Bumacov a specificat că săptămâna viitoare în fiecare raion va fi efectuată o prezentare a Regulamentului privind subvenționarea în agricultură, care constituie 400 mln. de lei. El a solicitat reprezentanților din teritoriu să aplice la proiectele de finanțare în domeniul irigațiilor, legumiculturii, zootehniei, construcției serelor și vinificației.

La rândul lor, președinții de raioane au menționat că instituțiile sociale din teritoriu sunt pregătite pentru a înfrunta condițiile climaterice nefavorabile, precizând că nu există probleme în ceea ce privește asigurarea acestora cu combustibil.

SUMAR

Oficial.....	2
Colaborare: Moldova-Azerbaidjan.....	3
Dezvoltare profesională.....	4-5
Catedra economie și management public...6-7	
Viața Academiei: știri pe scurt.....	8
Valori clasice universale.....	9
În lumea științei și a tehnicii.....	10
Dura lex, sed lex.....	11
Dicționar UE.....	12

Președintele interimar, Marian Lupu, s-a întâlnit cu președintele Parlamentului Regatului Suediei, Per Westwerberg

Suedia va oferi Republicii Moldova asistență economică, tehnică și financiară în valoare de peste 50 de milioane de euro cu posibilitatea de extindere a acestui pachet. Suma este acordată pentru perioada anilor 2011-2014. Despre

aceasta a comunicat, luni, 30 ianuarie, președintele interimar al Republicii Moldova, Marian Lupu, la o conferință de presă comună cu președintele Parlamentului Regatului Suediei, Per Westwerberg.

„Spectrul acestor priorități este foarte larg, pornind de la astfel de domenii importante precum sunt drepturile omului, funcționarea instituțiilor democratice, egalitatea genurilor, ajungând până la dimensiunea economică, securitatea energetică, asistență acordată pentru procesul de negocieri

ale Acordului de Liber Schimb cu Uniunea Europeană. Aceasta și este o trăsătură deosebită a asistenței din partea Suediei, pentru că este una practică, pragmatică și una polivalentă în contextul acoperirii tuturor domeniilor prioritare care derivă din programul nostru de guvernare”, a spus Marian Lupu.

Președintele Parlamentului Regatului Suediei, Per Westwerberg, a menționat că Suedia este interesată de extinderea Uniunii Europene. „Felicităm Republica Moldova că la capitalul democrației este cea mai

performantă țară din grupul țărilor care făceau parte din fostul bloc sovietic. Parlamentul nostru susține foarte mult lărgirea Uniunii Europene și sperăm ca Republica Moldova să devină membru al UE când va realiza criteriile de aderare. Este important de a folosi aceste resurse pentru a dezvolta economia și pentru a face ca societatea internă să devină una mai prosperă”, a menționat Per Westwerberg.

Per Westwerberg a efectuat pentru prima dată o vizită oficială în Republica Moldova.

În 2011 Parlamentul a ratat 32% din ședințele ordinare

Parlamentul Republicii Moldova a desfășurat pe parcursul anului trecut 58 de ședințe ordinare din 86 planificate. Astfel, 32% din ședințe au fost ratate de către legislativ. Datele au fost prezentate în raportul de monitorizare a activității Par-

lamentului, efectuat de către Asociația pentru Democrație Participativă (ADEPT).

Directorul executiv al ADEPT, Igor Boțan, a menționat, la o conferință de presă, că o parte din ședințe nu au avut loc în perioada aprilie-mai, când mai mulți deputați s-au angajat în cursa electorală locală, făcând propagandă pentru candidații lor.

În luna septembrie Parlamentul nu s-a întrunit, practic, deloc deoarece Palatul Republicii, unde au loc ședințele, a fost arendat de către un om de afaceri ca să-și organizeze nun-

ta. „Mai apoi deputații și-au luat o vacanță ca să decidă cu alegerea președintelui, însă nici nu au fost capabili să înregistreze o candidatură”, a subliniat Igor Boțan.

Conform raportului de monitorizare, din toate actele legislative examinate și adoptate de către Parlament în 2011 doar 4% au caracter complex de politici. Elena Prohnițchi, director de program, a comunicat că absoluta majoritate a documentelor adoptate, fie că intervin în acte adoptate, fie că soluționează probleme de ordin nesemnificativ, cu caracter in-

dividual sau de aplicare unică.

Potrivit ADEPT, monitorizarea activității legislativului a demonstrat că funcția esențială a acestuia, controlul parlamentar, rămâne inefficientă. Parlamentul nu exercită control eficient nici asupra executivului, nici asupra instituțiilor independente aflate sub control parlamentar. În raport se mai menționează că în 2011 Parlamentul a adoptat unele acte care din start trezeau îndoieli privind constituționalitatea lor și a neglijat hotărârile Curții Constituționale, din 6 hotărâri doar una fiind executată.

Primul-Ministru, Vlad Filat, a avut o întrevedere, la Odessa, cu liderul Transnistriei, Evgheni Șevciuk

La 27 ianuarie 2012, în orașul Odessa, la inițiativa părții ucrainene, a avut loc o întrevedere a Primului-Ministru al Republicii Moldova, Vlad Filat, cu conducătorul Transnistriei, Evgheni Șevciuk.

În cadrul întrevederii s-a discutat o gamă largă de subiecte legate de procesul de reglementare transnistreană. În contextul următoarei reuniuni a „Conferinței permanente privind chestiunile politice în procesul de reglementare transnistreană” în formatul „5+2”, programate pentru sfârșitul lunii februarie 2012, la Dublin, Irlanda, participanții au confirmat intenția de a negocia într-un mod constructiv și coerent.

Având în vedere necesitatea de a îmbunătăți situația economică, calitatea vieții și a extinde

relațiile dintre locuitorii de pe ambele maluri, participanții la întrevedere au convenit asupra intensificării activității grupurilor de experți (de lucru) responsabile de măsurile de consolidare a încrederii, în conformitate cu Regulamentul aprobat. De asemenea, s-a ajuns la un acord privind continuarea activității în vederea reluării depline a circulației de transport feroviar de călători și de mărfuri pe segmentul transnistrean al căii ferate, precum și privind restabilirea comunicațiilor telefonice, inclusiv

a legăturii staționare și mobile.

În legătură cu situația creată în Zona de Securitate, participanții au exprimat disponibilitatea de a căuta soluții orientate spre stabilizarea situației.

De asemenea, participanții au exprimat grațitudine Ministrului Afacerilor Externe al Ucrainei, Konstantin Grișcenko pentru contribuția acordată în vederea organizării întrevederii în cauză.

Direcția comunicare și relații cu presa a Guvernului Republicii Moldova, Info-Prim Neo

Ambasadorul Republicii Azerbaidjan a vizitat Academia de Administrare Publică

În ziua de 20 ianuarie curent, Academia de Administrare Publică de pe lângă Președintele Republicii Moldova a fost vizitată de

menționat, între altele:

- Astăzi este o zi deosebită pentru Academia de Administrare Publică, căci îl avem în calitate de oaspete

dorului Republicii Azerbaidjan în Republica Moldova, dlui Namig Aliyev.

- Azi, 20 ianuarie, în Azerbaidjan, este o zi de doliu național, a ținut să sublinieze Ambasadorul. La ordinul Kremlinului, în noaptea de 19 spre 20 ianuarie 1990, la ora locală 22.40, prin toate intrările în Baku a intervenit armata sovietică într-un număr de 35 mii de ostași. Scopul consta în păstrarea cu orice preț a regimului comunist și în înăbușirea mișcării naționale. În rezultatul confruntărilor de la Baku și din alte localități ale Azerbaidjanului au fost omorâte 137 persoane civile, rănite – 744, arestate – 844, iar 321 persoane au fost date dispărute. Soarta unora dintre cei dispăruți a fost destul de tragică, corpurile lor neînsuflite fiind aruncate în Marea Caspică.

În continuare, Ambasa-

- Armenia a cucerit prin forță acest teritoriu al Azerbaidjanului și timp de mai mult de 20 de ani nu dorește soluționarea acestui diferend pe cale pașnică. Mai mult, această țară dorește să se extindă și mai mult, dorind să edifice Armenia Mare, care se va întinde „de la mare până la mare”.

Țara noastră nu pierde speranța în reintegrarea Azerbaidjanului. În acest scop se întreprind toate măsurile posibile.

Ambasadorul Republicii Azerbaidjan a răspuns în încheierea alocuțiunii sale la mai multe întrebări ale asistenței.

Rectorul Academiei de Administrare Publică, dl Vasile Marina, a adus sincere mulțumiri înaltului oaspete pentru informația plină de conținut despre țara sa și relațiile fructuoase cu Republica Moldova, urându-i

dl **Namig ALIYEV, Ambasador Extraordinar și Plenipotențiar al Republicii Azerbaidjan în Republica Moldova.**

Excelența Sa a avut o întâlnire cu masteranzii, profesorii și colaboratorii Academiei, care a fost inaugurată de dl **Vasile MARINA, rector al Academiei de Administrare Publică, doctor habilitat, profesor universitar.** Dumnealui a

pe Excelența Sa, Ambasadorul Extraordinar și Plenipotențiar al Republicii Azerbaidjan în Republica Moldova, dl Namig Aliyev. Doresc să Vă mulțumesc din toată inima, stimate domnule Ambasador, pentru că ați acceptat invitația noastră de a vizita Academia. Doresc să subliniez cu acest prilej colaborarea fructuoasă a țărilor noastre în domeniul energetic, al instruirii, în alte domenii, ceea ce ne face nu numai mai independenți, dar și mai puternici. În aceste condiții influența statelor cu stări de spirit agresive asupra destinului nostru se va reduce considerabil. Faptul că D-voastră sunteți un exponent al comunității științifice, ne va permite să găsim mai ușor tangențe în colaborarea Academiei cu Ambasada și cu țara D-voastră.

Dl rector a oferit, în continuare, cuvântul Ambasa-

dorul azer la Chișinău a examinat mai multe aspecte ale conflictului dintre Azerbaidjan și Armenia cu privire la Regiunea Autonomă Karabahul de Munte.

Dumnealui personal, precum și întregului popor azer noi performanțe în edificarea unui stat democratic și prosper.

Mihai GHEORGHE

Dezvoltarea profesională – o direcție prioritară în activitatea Academiei

Interviu cu dna Aurelia ȚEPORDEI, director al Departamentului dezvoltare profesională a Academiei de Administrare Publică

CORRESPONDENTUL: Stimate d-nă Aurelia ȚEPORDEI, care au fost reperate legale ale instruirii personalului din autoritățile publice centrale și locale în anul 2011?

Aurelia ȚEPORDEI: Activitățile de dezvoltare profesională a personalului din autoritățile publice centrale și locale s-au desfășurat în anul 2011 în conformitate cu prevederile actelor normative în vigoare, ale Statutului Academiei de Administrare Publică, precum și ale Regulamentului intern cu privire la dezvoltarea profesională continuă a personalului.

În perioada respectivă, Academia de Administrare Publică a organizat și a desfășurat cursuri de dezvoltare profesională pentru 2804 funcționari din administrația publică: a) la comanda de stat; b) cu finanțare din Fondul fiduciar multidonator; c) în cadrul proiectului PNUD „Suport tranzitoriu pentru consolidarea capacităților administrației publice din Moldova” și d) la solicitarea autorităților publice/instituțiilor private.

COR.: Ce activități de dezvoltare profesională au fost desfășurate la comanda de stat în vederea realizării Hotărârii Guvernului Republicii Moldova nr. 1114 din 6 decembrie 2010?

A. Ț.: În perioada de referință, Academia de Adminis-

trare Publică a desfășurat 37 de cursuri de dezvoltare profesională a personalului în cadrul cărora au fost instruiți 961 de funcționari (inclusiv 486 persoane din autoritățile administrației publice centrale și 475 persoane din cadrul autorităților administrației publice locale de nivelul I și II). La solicitarea Direcției comunicare și relații cu presa a Cămarilor de Stat, cursul de dezvoltare profesională a specialiștilor responsabili de relațiile cu publicul din autoritățile publice centrale a fost realizat pentru specialiștii în probleme relații cu publicul din cadrul autorităților publice locale.

Programele de instruire au fost elaborate pentru fiecare categorie de participanți, în corespundere cu subiectele de bază prevăzute de hotărârea menționată. Activitățile de instruire au fost realizate de către cadrele didactice ale Academiei, precum și de către funcționari cu experiență relevantă în domeniu din cadrul autorităților publice. Participarea în calitate de formatori a practicienilor din autoritățile publice la realizarea programelor de instruire a avut un impact pozitiv asupra calității acestora, conferind lecțiilor un caracter practic, aplicativ și util activității ulterioare a funcționarilor publici.

Utilizarea de către cadrele didactice ale AAP, precum și de către alți formatori, a formelor și metodelor andragogice de predare a condus la eficientizarea procesului de dezvoltare profesională, fapt menționat și apreciat înalt de către participanți. A fost menționată în mod deosebit utilitatea meselor rotunde, a schimbului de experiență, a

lucrului în echipă, „jocurilor pe roluri”.

Un aspect demn de menționat este oferirea materialelor de instruire pe suporturi de hârtie și electronic participanților la cursurile de dezvoltare profesională la comanda de stat, fapt apreciat înalt de către aceștia.

Eficiența activităților de instruire, rata medie, a fost apreciată de către participanții la instruire cu 2,6 (din 3 maximum).

COR.: Dar ce activități de dezvoltare profesională desfășurate cu finanțare din Fondul fiduciar multidonator ați întreprins în această perioadă?

A. Ț.: Cursurile de instruire cu finanțare din Fondul fiduciar multidonator au fost organizate în conformitate cu prevederile contractului nr. 11/3.4 din 30 martie 2007, încheiat între Oficiul de Suport Administrativ pentru asistență la implementarea Strategiei de reformă a administrației publice centrale în Republica Moldova (OSA) și Academia de Administrare Publică, suplimentar la comanda de stat. Cursurile respective au fost organizate în comun cu Cămarile de Stat (Direcția politică de cadre, Direcția politici, planificare strategică și asistență externă) și în comun cu Ministerul Finanțelor.

În conformitate cu prevederile contractului menționat, Academia de Administrare Publică a organizat și a desfășurat în anul 2011 56 de cursuri de instruire pentru 1154 de funcționari din cadrul autorităților administrației publice (inclusiv 841 de funcționari din cadrul autorităților administrației publice centrale și 313

funcționari din cadrul autorităților administrației publice locale). Scopul cursurilor respective l-a constituit dezvoltarea capacităților manageriale ale funcționarilor publici, reglementarea activității funcționarilor publici, gestionarea eficientă a resurselor umane.

Un succes mare a avut cursul de formare a formatorilor inițiat de către Direcția politică de cadre pentru funcționarii din cadrul autorităților publice centrale. Din cei 21 de participanți înscriși la curs au primit certificat de formator 16 persoane. Participanții au menționat nivelul înalt de pregătire și desfășurare a cursului, utilitatea acestuia în activitatea de instruire pe care o desfășoară.

Menționăm aici și instruirea șefilor de subdiviziuni din autoritățile publice centrale în cadrul programului „Managementul îmbunătățit al politicilor publice”. În anul 2011 s-au desfășurat primele patru module din cadrul acestui program, la care au participat 13 persoane. În anul 2012 se vor desfășura ultimele 3 module, cu suportul Direcției politici, planificare strategică și asistență externă.

Programele de instruire realizate în perioada de referință au fost elaborate/ajustate de către formatori, coordonate cu subdiviziunile Cămarilor de Stat responsabile și aprobate de către Academia de Administrare Publică.

Pentru fiecare categorie de funcționari au fost elaborate programe de instruire ce au avut la bază subiectele incluse în planul de instruire și au fost direcționate spre dezvoltarea competențelor și abilităților

(Continuare în pag. 5)

Dezvoltarea profesională – o direcție prioritară în activitatea Academiei

(Sfârșit. Început în pag. 4)

necesare exercitării eficiente a obligațiunilor funcționale.

Cursurile de instruire au fost realizate de către cadrele didactice ale Academiei de Administrare Publică, colaboratorii Cămarilor de Stat, formatori certificați în cadrul Proiectului Băncii Mondiale Managementul Finanțelor Publice (la modulele elaborate cu suportul experților SIPU International), formatorii certificați în cadrul proiectului DFID „Suport pentru Implementarea Strategiei Naționale de Dezvoltare”.

Participanții la cursuri au

tivitatea de perfecționare?

A. Ț.: Într-adevăr, în perioada menționată, Ministerul Finanțelor, în comun cu Academia de Administrare Publică, a organizat și a desfășurat 3 seminare de instruire în domeniul financiar pentru 84 de funcționari din cadrul autorităților administrației publice (inclusiv 78 de funcționari din cadrul autorităților administrației publice centrale și 6 funcționari din cadrul autorităților administrației publice locale).

Programele cursurilor de instruire au fost elaborate în funcție de necesitățile contingentului de participanți,

despre activitățile de dezvoltare profesională desfășurate în cadrul proiectului PNUD „Suport tranzitoriu pentru consolidarea capacităților administrației publice din Moldova”?

A. Ț.: Activitățile de instruire respective s-au desfășurat în conformitate cu prevederile Contractului încheiat între PNUD și Academia de Administrare Publică la 2 august 2011. Cursurile respective au fost organizate la solicitarea unor autorități publice (Cămarile de Stat, Ministerul Finanțelor, Ministerul Justiției) având drept scop instruirea funcționarilor publici debutanți, a altor categorii de funcționari publici, care nu s-au regăsit în număr suficient în alte planuri de instruire. În perioada de referință s-au desfășurat 11 cursuri în cadrul cărora au fost instruiți 274 de funcționari din autoritățile administrației publice centrale și care au fost realizate de către cadrele didactice ale Academiei și specialiștii invitați.

COR.: Ați desfășurat și activități de instruire la solicitarea autorităților publice/instituțiilor private?

A. Ț.: În perioada de referință Academia a organizat și a desfășurat 13 cursuri de dezvoltare profesională pentru 331 de persoane. Cursurile au fost realizate în baze contractuale, în colaborare cu Consiliul de Mediere al Ministerului Justiției, Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei, CReDO etc.

COR.: Firește, V-ați confruntat și cu anumite probleme în activitatea de dezvoltare continuă?

A. Ț.: Delegarea la instruire a funcționarilor rămâne a fi în continuare o problemă serioasă cu care se confruntă Academia de Administrare Pu-

blică. Astfel, nu toate autoritățile publice, atât centrale, cât și locale, au delegat la instruire funcționari în termenele stabilite, conform categoriei și numărului indicat. Menționăm faptul că Planul cursurilor de dezvoltare profesională a fost elaborat în baza necesităților de instruire identificate și a fost expediat autorităților publice cu suficient timp înainte de începerea cursurilor.

Cât despre participarea la lecții a funcționarilor delegați, țin să menționez că unii funcționari absentează nemotivat de la lecții. Conform prevederilor Regulamentului intern, participanților care absentează mai mult de 10% din numărul total de ore nu li se eliberează certificate de absolvire a cursurilor de dezvoltare profesională. Academia de Administrare Publică a informat autoritățile publice despre delegarea/participarea la cursuri a funcționarilor.

Nu a fost posibil, de asemenea, de efectuat vizite de studiu în teritoriu, din motivul absenței mijloacelor de transport pentru deplasarea participanților.

COR.: Ați dori să menționați pe cineva dintre colaboratoarele Departamentului Dvs., care s-au evidențiat în mod deosebit în activitatea de dezvoltare profesională?

A. Ț.: Nu doresc să menționez pe nimeni, pentru că toate, dar absolut toate specialistele principale ale Departamentului, au muncit la fel de bine, iar acestea sunt: Natalia Vrenea, Galina Mardare, Maria Muravca, Marina Preteca, Olesia Sâci-Borodin, Marcelina Rău și Victoria Țepordei.

COR.: Vă mulțumesc și Vă urez noi succese în continuare.

**Pentru conformitate:
Mihai MANEA**

apreciat înalt competența profesională a formatorilor care au utilizat metode moderne de instruire (prezentări, brainstorming, discuții interactive, studii de caz, lucru în echipă, aplicații practice ș.a.), precum și suportul logistic al realizării programelor de instruire: videoproiector, flipchart, suporturi de curs (materiale didactice, instrucțiuni metodologice, modele de documente necesare pentru realizarea corectă și eficientă a procedurilor noi) etc.

Eficiența, rata medie a cursurilor respective a fost apreciată de participanți cu media 2,75 (din 3 maximum).

COR.: Ați amintit mai sus și despre participarea Ministerului Finanțelor la ac-

ținând subiecte referitor la managementul financiar și controlul în sectorul public, auditul intern.

Participanții la instruire au menționat buna organizare a cursurilor și utilitatea subiectelor abordate, profesionalismul înalt al formatorilor, metodele participative utilizate de ei în procesul de studiu, experiența lor practică în domeniu; adaptarea promptă a programelor tematice la necesitățile de instruire ale funcționarilor publici în contextul adoptării cadrului legislativ nou; actualitatea și aplicabilitatea practică a informației prezentate; asigurarea participanților cu materiale didactice, instrucțiuni metodologice.

COR.: Ce ne puteți relatea

Catedra economie și management public

Vasile MARINA, doctor habilitat în științe fizico-matematice, profesor universitar, rector al Academiei. Participă cu referate științifice la peste 100 de conferințe naționale și internaționale, publică peste 250 de lucrări științifice în limbile română, rusă și engleză.

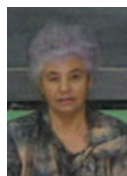
Este membru al colegiilor de redacție la peste 10 reviste științifice naționale și internaționale. Profesorul Vasile Marina este preocupat de elaborarea noilor metodologii de dezvoltare și modernizare a procesului de învățământ superior, transferul de cunoștințe, formarea și dezvoltarea unor modele specifice de gândire, în situația perspectivei aderării țării noastre la Comunitatea Europeană. Este conducător științific la 9 teze de doctorat și 2 teze de doctor habilitat. Predă disciplinele „Matematici aplicate în economie” și „Metode și tehnici de cercetare economică”.

Svetlana COJOCARU, doctor în economie, conferențiar universitar, șef al Catedrei economie și management public. La

Academie lucrează din anul 1994. Autor și coautor a peste 50 de lucrări științifice și metodico-didactice, inclusiv 5 manuale, monografii, broșuri, îndrumare metodice: „Managementul resurselor umane” (2 ediții), „Standarde și standardizare

în învățământ”, „Managementul resurselor umane în administrația publică”, „Analiza impactului de reglementare”. Predă disciplinele „Managementul resurselor umane”, „Gestiunea resurselor umane și leadership-ul”, „Tehnici și metode de valorificare a potențialului resurselor umane”, „Analiza impactului de reglementare”. Membru activ al Institutului de Științe Administrative „Paul Negulescu” (Sibiu, România), Membru al colegiului de redacție al revistei metodico-științifice „Administrația Publică”.

Tatiana MANOLE, doctor habilitat în economie, profesor universitar. La Academie lucrează din anul 1993. Activitate de cercetare și publicații: finanțele publice locale, conducător al tezelor de doctor în științe economice, inclusiv în România. Autor al circa 200 de lucrări științifice și metodico-didactice:

„Metodologia planificării bugetare: elaborare de buget”; „Finanțele publice locale: rolul lor în consolidarea autonomiei financiare la nivelul autorităților administrativ-teritoriale”; „Finanțele publice locale. Teorie și aplicații”. Membru al colegiului de redacție al revistei metodico-științifice „Administrația Publică”. Predă disciplinele „Managementul financiar” și „Finanțe publice și buget”.

Tudor TUHARI, doctor habilitat în economie, profesor universitar. La Academie lucrează din anul 1999. Autor al peste 150 de lucrări științifice și metodico-didactice, inclusiv: „Organizarea contabi-

lității” și „Учет товаров и расходов в торговле” (manuale); „Contabilitatea operațiilor în comerț”; „Evidența contabilă în unitățile comerciale”; „Учет готовой продукции и товаров” etc. Om Emerit al Republicii Moldova. Predă disciplinele „Contabilitate și audit intern” și „Analiza economico-financiară”.

Andrei BLANOV-SCHI, doctor în economie, conferențiar universitar. Activitate de cercetare și publicații:

Teoria și practica implicării statului în activitatea economică. Autor și coautor al peste 160 de lucrări științifice și metodico-didactice, inclusiv 4

monografii, 2 dicționare de termeni economici (în colaborare) și 5 manuale: „Doctrină economică”; „Teorii economice moderne și contemporane”; „Economia sectorului privat”; „Piața forței de muncă și politici sociale”; „Economia națională”. Predă disciplinele: „Teorii economice”, „Teorii și politici economice”, „Economia sectorului public”, „Piața forței de muncă”.

Misiune

O administrație publică transparentă și un management public eficient constituie condițiile prioritare pentru dezvoltarea economică și socială a unei țări. O contribuție esențială la schimbarea viziunii asupra administrației publice, precum și promovarea unei noi generații de lideri în autoritățile publice, generație care să fie pregătită și hotărâtă să implementeze atât principiile moderne ale managementului public, cât și valorile spațiului administrativ, o are și Catedra economie și management public (EMP) a Academiei de Administrare Publică. De la fondare (1994) și până în prezent, Catedra EMP a tins permanent să devină un centru de referință pentru cercetarea științifică și activitatea didactică în acest domeniu. Colectivul Catedrei

și-a propus întotdeauna să găsească soluții la provocările mediului administrativ și economic, să asigure viitorilor funcționari publici cunoștințele de bază și de specialitate necesare efortului comun de modernizare a societății noastre.

Putem constata, că pe parcursul celor 17 ani de activitate Catedra EMP s-a consolidat și s-a dezvoltat într-o școală a învățaturii manageriale în domeniul administrației publice, rezistând cu succes concurenței, promovând cu insistență și inspirație idei noi care au generat o evoluție continuă.

Obiective prioritare

- **prestarea** serviciilor educaționale la specialitățile „Management”, „Administrație publică”, „Drept administrativ și constituțional”, „Relații internaționale” prin asigurarea cu cadre didactice competente;

- **asigurarea** procesului de instruire la nivelul necesităților cu materiale didactice, tehnică didactică, programe analitice, îndrumare metodice, subiecte și teste de evaluare a cunoștințelor masteranzilor;

- **utilizarea** multilaterală a metodelor participative active, andragogice de predare a materiei de studii în scopul eficientizării procesului de cunoaștere-învățare;

- **desfășurarea** cercetărilor științifice în domeniul economiei și managementului public, finanțelor publice, reieșind din direcțiile prioritare de cercetare ale AAP și ale Laboratorului științific „Economie și management public” din cadrul catedrei;

- **perfecționarea** permanentă a structurii planului de învățământ și a programelor analitice ale disciplinelor predate de către membrii catedrei;

- **organizarea** activităților didactice cu acces public ale cadrelor științifico-didactice experimentate cu scopul schimbului de experiență;

- **contribuirea** prin toate mijloacele la editarea de noi monografii, manuale, îndrumare metodice pentru masteranzi și alte categorii de instruiți ai Academiei;

- **integrarea** cadrelor științifico-didactice în mediu academic și științific național și internațional prin participarea activă cu comunicări la diverse forumuri științifice: congrese, conferințe științifice, mese rotunde, medierea în mass-media ș.a.;

- **îndrumarea** activităților de cercetare a masteranzilor și doctoranzilor în scopul formă-

(Continuare în pag. 7)

Catedra economie și management public

(Sfârșit. Început în pag. 6)

rii abilităților de cercetare și a spiritului creator;

- **antrenarea** activă a cadrelor științifico-didactice în activitățile de perfecționare continuă a personalului din autoritățile publice centrale și locale cu tematică din domeniul economiei și managementului;
- **crearea** climatului organizațional care să favorizeze po-

tențialul creativ al membrilor catedrei;

- **dezvoltarea** parteneriatelor cu structuri similare din țară și din străinătate, cu mediul de afaceri, organizații și instituții naționale și internaționale;
- **asigurarea** calității procesului de management al catedrei.

Personalul catedrei

Corpul științifico-didactic al Catedrei EMP se constituie din: 3 doctori habilitați, profesori universitari; 4 doctori, conferențieri universitari; 2 doctori, lectori superiori universitari; 2 masteri, lectori superiori universitari, care zilnic vin în fața auditoriului, străduindu-se să împlinescă idealurile profesionale, să continue cu și mai multă ambiție complicata activitate didactică și științifică, bucurându-se de apreciere înaltă și respect.

Dacă în 1993 în planurile de învățământ erau doar 5 discipline cu caracter economico-managerial, astăzi cadrele științifico-didactice ale catedrei realizează peste 40 de discipline, incluse în planurile de învățământ la specialitățile: Management, Administrarea publică, Relații internaționale, Drept constituțional și drept administrativ, Teoria și practica administrării publice. Cadrele științifico-didactice ale catedrei sunt antrenate și în procesul de perfecționare continuă a personalului public, unde realizează peste 20 lecții tematice cu caracter economico-managerial, fiind înalt apreciate.

Catedra realizează cu succes, din 2007, cursurile de instruire a administratorilor insolabilității în bază de contract. Astfel, în perioada 2007-2011 au absolvit aceste cursuri peste 300 persoane.

Începând cu luna iulie 2011, pe o perioadă de trei ani, în cadrul Laboratorului științific "Economie și management public" (componentă a catedrei) se desfășoară Proiectul de cercetare instituțională fundamentală "Evaluarea managementului resurselor umane în administrația publică din Republica Moldova și determinarea indicatorilor de calcul ai necesarului de personal pentru crearea unui sistem administrativ bazat pe cunoaștere", realizat de către cadrele științifico-didactice ale catedrei.

Grație atitudinii binevoitoare a conducerii Academiei de a îmbunătăți continuu condițiile de activitate a angajaților Academiei, astăzi catedra EMP dispune de o sală separată, bine dotată pentru corpul științifico-didactic, 3 computere, 2 laptopuri, 1 multimedia, imprimantă, scanner, xerox, care facilitează benefic activitatea profesorilor.

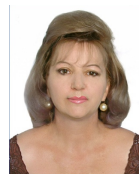

Ecaterina BAR-BĂROȘIE, doctor în economie, conferențiar universitar.

La Academie lucrează din anul 1995.

Activitate de cercetare și publicații: Managementul afacerilor mici și mijlocii; Politica de dezvoltare a sectorului privat; Probleme financiare la nivel macro- și micro-. Autor și coautor al peste 100 de lucrări

științifice și metodicodidactice, inclusiv 10 manuale, 2 îndrumări metodice: „Менеджмент малого бизнеса”, „Деньги и кредит”, „Основы маркетинга”, „Банковская деятельность”, „Restructurarea și privatizarea întreprinderilor” (manuale); „Politica de dezvoltare a sectorului privat”. Predă disciplinele „Managementul afacerilor mici”, „Politici financiar-monetare internaționale” și „Marketing și brandul organizațional”.

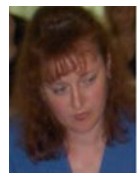

Maria STRECHIL, doctor în economie, conferențiar universitar.

La Academie lucrează din anul 1998.

Șefa secției științii și doctorat. Predă disciplinele „Micro- și macroeconomie” și „Probleme

macroeconomice contemporane”. A publicat 51 de lucrări științifice și metodicodidactice. Publicații de ultimă oră: „Particularitățile noilor condiții de bază ale livrărilor „Incoterms 2010” (Materiale ale conferinței internaționale științifico-practice din 24 mai 2011 „Teoria și practica administrării publice”).

Tatiana TOFAN, doctor în economie, lector superior universitar.

La Academie lucrează din anul 2005. Activitate de cercetare și publicații:

Managementul public; Managementul resurselor umane; Procese economice de integrare economică europeană. Autor al 34 articole știin-

țifice și metodicodidactice. Din 2007 este cercetător științific prin cumul în cadrul Laboratorului „Probleme sociale și dezvoltarea pieței muncii” al Institutului de Economie, Finanțe și Statistică al Academiei de Științe a Moldovei. Predă disciplinele „Managementul anticriză”, „Managementul public”, „Managementul schimbărilor”, „Relații economice internaționale”, „Managementul resurselor umane”.

Oleg FRUNZE, doctor-inginer, conferențiar universitar.

La Academie lucrează din anul 2006. Activitate de cercetare și publicații:

Metode și instrumente de gestionare optimă a organizațiilor și instituțiilor. A publicat 21 de lucrări științifice și metodicodidactice,

inclusiv manualul „Motoare cu ardere internă pentru automobile”, articolele „Transformarea ideilor științifice în produse și servicii”, „Structuri organizaționale și adaptarea lor la necesitățile actuale”. Predă disciplinele „Managementul schimbărilor”, „Managementul strategic”, „Managementul organizațional”, „Managementul riscurilor”, „Statistica”.

Veronica BUTNARU, magistru în drept, lector superior universitar.

La Academia de Administrare Publică lucrează din anul 2001. Activitate de cercetare și publicații:

probleme macro- și microeconomice contemporane. Participă la realizarea proiectelor internaționale de cercetare (SIPU-International): „Mana-

gementul și planificarea strategică”, „Planificare și prognoze macroeconomice”. Este autor și coautor a mai mult de 10 lucrări științifico-didactice. Predă disciplinele: „Micro- și macroeconomie”, „Managementul organizației”, „Managementul calității totale”, „Contracte comerciale internaționale”, „Analiza impactului de reglementare”, „Brand management și leadershipul”, „Piața muncii și politici sociale” și altele.

Tatiana SAVCA, lector superior universitar.

La Academia de Administrare Publică colaborează din anul 1998 în calitate de specialist principal,

lector universitar, lector superior universitar. Activitate de cercetare și publicații: teoria administrației publice, politici publice, managementul public.

Autor și coautor al manualului „Participarea publicului la procesul decizional în Republica Moldova”, al monografiei „Metode administrative moderne” și al culegerilor „Ghidul secretarului consiliului local”, „Ghidul alesului local”, al mai multor articole științifice. Predă disciplinele „Managementul serviciilor publice”, „Analiza politicilor publice”, „Elaborarea și auditul politicilor publice”, „Managementul public” ș. a.

● **PE 27 IANUARIE 2012, DL VASILE MARINA**, rector al Academiei de Administrare Publică de pe lângă Președintele Republicii Moldova, doctor habilitat, profesor universitar, a avut o întrevedere cu dl Anders Olin, director executiv al Institutului Suedez de Administrare Publică (SIPU Internațional). În cadrul întrevederii au fost examinate perspectivele de colaborare între cele două instituții, în special necesitatea creării modulelor de instruire în domeniul achizițiilor publice, precum și cele ce țin de informațiile cu privire la Uniunea Europeană.

Academia de Administrare Publică a beneficiat de asistența SIPU Internațional în elaborarea celor 18 module de instruire în domeniul Managementului finanțelor, cu Suportul financiar al Reprezentanței Băncii Mondiale în Moldova.

● **ÎN PERIOADA 30 IANUARIE – 3 FEBRUARIE CURENT**, la Academia de Administrare Publică se vor desfășura ședințele catedrelor, în cadrul cărora va fi efectuat bilanțul activității acestora pe parcursul semestrului I al anului de studii 2011-2012 și vor fi trasate sarcinile pentru cel de-al doilea semestru.

● **MASTERANZII ANULUI II**, secția studii la zi, se vor afla, cu începere de la 30 ianuarie și până la 24 februarie curent, la stagiul de practică, pe care îl vor susține în cadrul autorităților administrației publice centrale și locale.

● **CU ÎNCEPERE DE LA 6 FEBRUARIE CURENT**, în cadrul Academiei de Administrare Publică se va desfășura timp de

trei săptămâni sesiunea de studii și examinare a masteranzilor secției cu frecvență redusă la specializările Management, Relații internaționale și Managementul informațional în administrația publică.

● **LA ACADEMIA DE ADMINISTRARE PUBLICĂ** au demarat pregătirile pentru desfășurarea la 22 mai curent a Conferinței științifico-practice cu participare internațională cu genericul „Teoria și practica administrării publice (TPAP – 2012), în care scop prin ordinul rectorului Academiei a fost constituit un comitet organizatoric și a fost elaborat un plan de acțiuni.

INFORMAȚIONALE APLICATE (șefă dna Teodora Gherman, doctor în pedagogie, conferențiar universitar) a definitivat, împreună cu subdiviziunile Academiei, activitatea de actualizare a paginilor Web ale site-ului Academiei de Administrare Publică.

● **ÎNȚRE 18 ȘI 20 IANUARIE 2012**, la Universitatea Tehnică din Kiev (Ucraina) a avut loc o întrevedere a reprezentanților universităților din Franța, Moldova și Ucraina, care au inițiat proiectul „TEMPUS – 2012” în vederea dezvoltării curriculumului în domeniul tehnologiilor informaționale și comu-

personalului în autoritățile publice” pentru colaboratorii subdiviziunilor de audit intern din cadrul autorităților administrației publice centrale, finanțat de Fondul fiduciar multidona-

tor.

● **SECȚIA EDITORIAL-PO-LIGRAFICĂ** a Academiei de Administrare Publică a scos de sub tipar cursul de lecții „Cultura politică” (autor Rodica Rusu, doctor în științe politice), 184 pagini, tiraj – 100 exemplare, destinat masteranzilor specialității „Relații internaționale”, studenților și altor persoane interesate de procesele și fenomenele politice contemporane. În timpul apropiat secția respectivă va edita lucrarea „Managementul resurselor umane în administrația publică” (autori: Svetlana Cojocar, Tatiana Tofan, Oleg Frunze, Tatiana Șaptefrăți, Veronica Butnaru, Aurelia Țepordei).

● **BIBLIOTECA ȘTIINȚI-FICĂ** a Academiei de Admi-

nistrare Publică desfășoară o amplă activitate de propagare a cunoștințelor în domeniul administrării publice, managementului, economiei, dreptului și relațiilor internaționale, precum și de familiarizare a cititorilor cu diverse activități și evenimente din viața economico-socială și politico-spirituală din țară și de peste hotare. În acest scop, recent au fost desfășurate expozițiile de carte și alte materiale biobibliografice cu tema „1812-2012. 200 de ani de la anexarea Basarabiei de către Imperiul Țarist”, „2005-2015. Deceniul „Apă pentru Viață” anunțat de ONU, precum și „2012 – Anul consacrat lui Ion și Doina Aldea-Teodorovici”.

nicaționale pentru formare și certificare în Ucraina și Moldova. Academia de Administrare Publică a fost reprezentată de dna Teodora Gherman, șefa Catedrei tehnologii informaționale aplicate.

● **„MANAGEMENTUL AUTORITĂȚII ADMINISTRAȚIEI PUBLICE”** – acesta este genericul cursului de instruire la comanda de stat a primarilor și viceprimarilor de municipii și orașe nou-aleși, care se va desfășura la Academia de Administrare Publică în perioada 30 ianuarie – 3 februarie curent, în organizarea Departamentului dezvoltare profesională.

● **ACELAȘI DEPARTAMENT** organizează în perioada 1-3 februarie curent un curs de perfecționare „Managementul

● **MARȚI, 31 IANUARIE CURENT**, a avut loc ședința Catedrei științe politice și relații internaționale, în cadrul căreia au fost examinate rezultatele activității în semestrul I al anului de studii 2011-2012 și sarcinile pentru semestrul II. Dl Orest Tărăță, șef Catedră, doctor, conferențiar universitar, a atras atenția colegilor săi asupra necesității unei activități mai eficiente în vederea desfășurării unei instruirii postuniversitare moderne. În cadrul ședinței au fost examinate și alte chestiuni vizând desfășurarea stagiului de practică al masteranzilor, elaborarea tezelor de master, desfășurarea orelor cu acces public și a seminarelor metodice etc.

● **CATEDRA TEHNOLOGII**

Între Scylla și Charybda

Mihai Eminescu

Opera politică

(Continuare.
Început în nr. 20/2011)

BASARABIA

Dar să venim iar la vorba noastră, la mitropolia Proilaviei.

De eparhia acestei mitropolii se știe:

I. Silistra, Brăila, Chilia. Trăgând o linie din Silistra la Marea Neagră ajungem tocmai la Chiustenge, încât întreaga Dobrogea a lui Mircea cel Bătrân intră în eparhie.

II. Reni, Ismail, Acherman (Cetatea Albă), Bender (Tighina). Trăgând o linie de la Bender la Reni avem toată Basarabia în chestiune.

III. Toate satele și orașele românești dintre Nistru și Bug, adică din *Podolia* și *Cherson*. Citat anume e orașul *Dubăsari*, dincolo de Nistru, care se ținuse de episcopia *Hușilor*. Dar la sud de Dubăsari sunt Mălăiești, la nord de ei e orașul Balta, apoi orașul Ocna și încă foarte multe sate, rămase până azi românești.

La Dubăsari — dincolo de Nistru — era la 1794 până și o tipografie românească din care au ieșit mai multe cărți bisericești.

Tătarii d-lui X devin foarte interesați. Ei au nevoie de mitropolit, de biserici, de cărți românești, ba pe la anul 1640 Vasile Vvd Lupul le zidește o biserică în *Chilia*, iar la 1641 călugării din mănăstirea Caracal le repară biserica lor cea veche din Ismail.

În faptă însă se vede și-n cursul acestui veac de ce aveau nevoie tătarii și de ce moldovenii. Tătarilor le trebuia pășune pentru cai, moldovenilor, poporului statornicit de veacuri și creștin, le trebuia biserici, cărți, mitropolit.

Ce ilustrație pentru fraza: „la Bessarabie à aucun point de vue n'a pu être considérée comme restituée à ses possesseurs légitimes!”

Să mulțumim bisericii noastre care, prin dumnezeiască liniște și statornicie pe care a avut-o în vremile cele mai turburate, ne-a păstrat prin însemnările ei acest argument zdrobitor față cu orice subtilitate diplomatică. Întrebarea *posesiunii legitime* nu mai poate fi controversată. Dar acest argument devine și mai tare în veacul al optsprezecelea, când graful Rumianțof — *lui-même* — aprobă desființarea (deși numai trecătoare) a mitropoliei Proilabului și împarte eparhia, dând toată Basarabia până la Bender eparhiei de Huși, de care s-a ținut mai înainte, și Brăila eparhiei de Buzău. Dar despre acestea mai târziu.

V. VEACUL AL OPTSPREZECELEA

Am zis într-un rând că, oricâte picături de silnicie ar fi văzut în izvorul limpede al dreptului nostru istoric asupra Basarabiei, vremea a trebuit să le mistuie și să le așeze și că de la un rând de vreme încoace, izvorul a trebuit să curgă din nou limpede, ca și mai înainte.

În veacul al 14-lea vedem pe Mircea întinzându-și domnia până la Nistru, în al 15-lea vedem pe moldovenii cuprinzând cu cetăți însemnate și avute întreg teritoriul dintre Prut și Nistru, în al 16-lea cetățile Chilia și Cetatea Albă sunt sub dominație turcească, însă numai cu circumscripția militară, în al 17-lea tătarii apar și dispar din Bugeac, iar, paralel cu viața călătoare și nestatornică a acestor nomazi, vedem cum românii din aceste locuri își urmează înaintea viața lor de popor statornic, având o mitropolie proprie la Brăila, zidind biserici, trăind cum trăiseră înainte ca proprietari legitimi ai acestor locuri.

Ce ne va mai dovedi veacul al optsprezecelea?

Izvoarele istorice ale acestui veac apropiat trebuie să fie neapărat foarte limpezi și asupra oricărei îndoieli. Croni-

carii noștri care descriu acest veac au trăit înlăuntrul lui, ei nu sunt copiatori de izvoade bătrâne, ci martori oculari ai evenimentelor; luptele și învoielile Ecaterinei a II[-a] cu împărăția turcească stau deschise și pe față, nefiind niciun punct care ar admite controversă; în predmetul cesiunii Bucovinei avem corespondența dintre Thugut, ambasadorul austriac la Constantinopol, și Kaunitz, cancelarul Imperiului habsburgic; cu un cuvânt materialul se grămădește înaintea noastră și nu mai avem nevoie de a face judecăți prin analogie de cazuri, căci evenimentele înșile poartă pe ele pecetea valorii lor intrinsece, evenimente care nu se pot nici nega, nici discuta chiar.

În acest *embarras de richesses* trebuie cu toate acestea să ne mărginim la puține.

La 1716 urmează cearta între Iorest, episcopul Hușilor, și Ioanichie, mitropolitul Proilavului, pentru hotarele eparhiilor acestor două scaune.

Cearta e anume pentru Dubăsari — dincolo de Nistru — și satele *Sultan-Câșlași* și *Musaip-Câșlași* din *Bugeac*. Numele satelor sunt evident tătarești, dar populația e creștină, deci română, îndată ce vedem doi episcopi creștini purtând proces pentru ele.

Dar înaintea cui se judecă procesul? Poate înaintea sultanului sau a... hanului tătarăsc?

Ioanichie, mitropolitul Brăilei, vine la Iași și se tânguiește domnului *Moldovei* Mavrocordat în această chestie. Mavrocordat dă cazul în tratarea unei fețe bisericești, a patriarhului Samuil. Patriarhul, în prezența sfatului țării și a părților litigante, găsește cu cale că Dubăsarii, nefiind din hotarul *Moldovei*, să rămână sub jurisdicția mitropolitului de Brăila, iar cele două sate din Bugeac să rămână sub ascultarea episcopului de Huși.

Amândoi episcopii își dau

înscrieri conforme acestei hotărâri:

Iată înscrisul lui Iorest, episcop de Huși:

Venind Sfinția Sa Părintele Ioanichie aici la Iași au ieșit la Măria Sa luminatul nostru Domn Nicolai Alexandru Voievod (Mavrocordat) și Măria Sa ne-au poruncit să mergem la fericitul Părintele Papa și Patriarh de la Alexandria, Kyr Samuil, ca să ne îndreptăm și, mergând înaintea Sfinției Sale, fiind acolo și *dumnealor boierii cei mari*, și luându-ne seama Sfinția Sa Patriarhul, ne-am așezat frățeste și cu pace într-același chip, cum pentru Dubăsari să lipsească de sub ascultarea a episcopiei de Huși și să rămâie sub ascultarea a mitropoliei de Brăila, *nefiind pe hotarul Moldovei*, nici să le dăm mirul, nici blagoslovenia. Iară pentru Sultan-Câșlași și pentru Musaip-Câșlași ca să fie tot sub ascultarea Hușilor precum a fost și până acum, și așa am primit amândoi pe această așezare de împărțeală etc.

Peste patrusprezece ani, la 1730, domnește în Moldova Grigorie Ghica bătrânul.

În acest an urmează punerea la cale a tătarilor din Bugeac. Mangli-Gherei Han din Crâm cere de la Poartă să mijlocească pe lângă scaunul *Moldovei* ca tătarii să capete Bugeacul în *arendă*, căci n-au niciun fel de rost. Printr-un înscris, iscălit de toți mârzacii din Bugeac, adică de toate căpeteniile, ei lămuresc raportul în care stau cu Moldova.

(Va urma)

Cele mai mari descoperiri istorice ale ultimului secol

Ultimul secol a cunoscut o seamă de descoperiri arheologice și geografice extrem de importante pentru istoria omenirii. Amintim dintre acestea complexul incas de la Machu Picchu, manuscrisele de la Marea Moartă, mormântul lui Tutankhamon sau armata de teracotă din China.

Pe 24 iulie trecut a fost

aniversat centenarul de la descoperirea vechiului oraș Inca, Machu Picchu din Peru, de către istoricul american Hiram Bingham. Lista următoare cuprinde cele mai importante descoperiri arheologice și geografice făcute în ultimii 100 de ani, de când Machu Picchu a fost dezvăluit lumii întregi.

Machu Picchu, 1911

Pe 24 iulie 1911, un băiat în vârstă de 11 ani l-a condus pe Hiram Bingham, profesor la Universitatea Yale, până la situl precolumbian din secolul al XV-lea al civilizației Inca din Peru, care este situat la

2.429 de metri altitudine.

Bingham a numit complexul de la Machu Picchu, „Orașul pierdut al incașilor”, care a fost inclus în patrimoniul UNESCO în 1983.

Defileul Olduvai, Tanzania, 1911

Un entomolog german, Wilhelm Kattwinkel, căutând fluturi, a descoperit un important sit preistoric, defileul Ol-

duvai, situat în nordul Tanzaniei. Defileul este unul dintre cele mai importante situri preistorice din lume.

Mormântul lui Tutankhamon, 1922

În 1922, Howard Carter și George Herbert au deschis mormântul lui Tutankhamon, aproape intact, din Valea Regilor, din Egipt, dezvăluind o comoară de neprețuit din istoria arheologiei.

Cimitirul de la Ur, 1927

Muncind la Ur, în Irak, în 1927, arheologul Leonard Woolley a descoperit un remarcabil complex de morminte, cunoscut acum drept „cimitirul regal de la Ur”. În cimitir s-au

găsit obiecte din aur și din cristale lapis lazuli, îngropate în mormintele (presupuse a fi ale unui rege și ale unei regine), din anul 2500 î.Hr.

Sutton Hoo, 1939

O descoperire arheologică faimoasă în Anglia a avut loc în 1939 la Sutton Hoo, un sat de lângă Ipswich. Aici s-a găsit o navă a unui rege saxon, care

conținea o comoară compusă din bijuterii, arme și armuri, și care a fost dezgropată aproape intactă.

Manuscrisele de la Marea Moartă

În 1947, niște păstori au gă-

sit șapte suluri de pergamente, împreună cu obiecte de ceramică, într-o peșteră de la Marea Moartă. Apoi un comerciant a vândut manuscrisele, acestea ajungând în atenția cercetătorilor de la Ierusalim și apoi în întreaga lume științifică.

Atelierul lui Phidias, 1954

O clădire veche a fost descoperită în 1954, lângă templul lui Zeus din Olimpia. S-au găsit unelte vechi, forme de cerami-

că și fragmente de fildeș. Arheologii au datat atelierul lui Phidias, sculptor grec, în anul 430 î.Hr.

Armata de teracotă din China, 1974

O legiune de soldați și de cai, în mărime naturală, a fost descoperită în 1974 de către fermierii locali din Xian, China. Statuetele au fost găsite în apropierea mormântului lui Qin Shi Huangdi, primul împărat al Chinei. Estimările actuale sugerează că există peste 8.000 de soldați, 130 de care cu 530 de cai și 150 de cai de

cavalerie, iar majoritatea sunt încă îngropate.

Epava Uluburun, 1982

Cea mai veche epavă din lume, cunoscută sub numele de Uluburun, s-a găsit la 45 de metri sub apă, în apropiere de

localitatea Kas, în largul coastelor Turciei. Nava s-a scufundat în anul 1316 î.Hr.

Cadavrul înghețat Otzi, 1991

La 19 septembrie 1991, la Hauslabjoch, în munții Anzi, la granița dintre Austria și Italia, doi alpiști germani au desco-

perit un om înghețat, care s-a dovedit a fi de acum 5.000 de ani. Mumia este cea mai veche mumie a unui om din Europa.

Peștera Chauvet, 1994

În decembrie 1994, în regiunea Ardeche din sudul Franței, 3 experți au decis să exploreze o mică peșteră. Aceasta i-a condus spre o peșteră mult mai

mare, necunoscută anterior și unde s-au descoperit picturi pe pereți, considerate a fi cele mai vechi picturi rupestre cunoscute, din lume.

Recompensă ilicită unui medic

Ofițerii Centrului anticorupție au reținut în flagrant delict un medic ginecolog din cadrul unui spital municipal, suspectat că ar fi primit o recompensă ilicită pentru efectuarea unei intervenții chirurgicale.

Acesta ar fi estorcat și primit mijloace bănești în sumă de 4000 lei pentru o operație efec-

tuată surorii denunțatorului.

Reținerea a avut loc în biro-

ul de serviciu al medicului, iar suma de 4000 lei, bani marcați „mită CCCEC”, a fost predată benevol la cererea colaboratorilor CCCEC.

Pe acest caz a fost pornită o cauză penală în temeiul alin. (1) art. 330 Cod penal al R. Moldova, pe faptul primirii de către un funcționar a recompensei ilicite.

Acest gen de infracțiune se pedepsește cu amendă în mărime de la 200 la 400 unități convenționale sau cu închisoare pînă la 2 ani, în ambele cazuri cu (sau fără) privarea dreptului de a exercita o anumită activitate pe un termen de pînă la 5 ani.

Avocată din Soroca bănuită de trafic de influență

Ofițerii Direcției generale teritoriale Nord a Centrului anticorupție au reținut, recent, o avocată din Soroca, fiind suspectată de trafic de influență.

Bănuita ar fi estorcat și primit de la administratorul unei firme mijloace bănești în sumă de 500 de euro, susținând că ar avea influență asupra unui judecător din cadrul judecătoriei raionului Soroca, pentru a-l determina să pronunțe o hotărâre

în favoarea administratorului.

Reținerea a avut loc în biroul avocatei.

Astfel, pe acest fapt a fost pornită o cauză penală în temeiul art.326, alin.(2), lit.b Cod penal al Republicii Moldova, iar bănuita riscă o pedeapsă cu amendă de la 1000 la 3000 unități convenționale sau privațiune de libertate pe un termen de la 2 la 6 ani.

Trafic de influență în complicitate contra euro

Un inspector superior al Secției de pregătire fizică și foc a Clubului sportiv „Dinamo” a fost reținut împreună cu un complice al său, de către ofițerii CCCEC, fiind suspectat de trafic de influență.

La începutul lunii septembrie 2011, acesta, precum și alți complici ai săi, la acel moment neidentificați, ar fi extorcat de la denunțator suma de 7 000 euro susținând că au influență asupra experților din cadrul

Centrului de Medicină Legală.

Tot atunci ar fi primit aceașă sumă de bani, cu scopul de a schimba în concluzia expertizei medico-legale cauza decesului, precum că nu exista legătură între leziunile corporale provocate și survenirea ulterioară a decesului unei persoane.

Peste aproximativ o lună, banuitul ar mai fi extorcat 2000 euro și ar fi primit de astă dată 500 euro pentru o expertiză în comisie.

Astfel, CCCEC a pornit o cauză penală pe faptul traficului de influență săvârșit de către inspector, precum și alți complici ai săi, conform art. 326 alin. (3) lit. a) Cod penal.

În rezultatul măsurilor întreprinse, acesta a fost reținut. Ulterior, a fost reținut și un alt

participant la comiterea acestei infracțiuni, inspector superior al Secției poliție criminale a Comisariatului de poliție din sectorul Râșcani.

Reținuții au fost repartizați pentru detenție în Izolatorul CCCEC.

700 euro pentru o teză de master

Ofițerii Centrului anticorupție au reținut un șef de catedră din cadrul Universității Tehnice din Moldova, fiind suspectat de corupere pasivă.

În fapt, bănuitul a fost prins în flagrant, în incinta UTM, în momentul primirii mijloacelor bănești în sumă de 300 de euro din partea unei masterande pentru organizarea perfectării și susți-

suma de 300 euro a fost depistată în buzunarul profesorului, fiind predată benevol la cererea colaboratorilor CCCEC.

De menționat că, anterior, sub controlul colaboratorilor operativi ai Centrului, către bănuitul a fost efectuată livrarea de control în sumă de 400 euro.

Astfel, pe acest fapt a fost pornită o cauză penală în temeiul art.324, alin.(2), lit.c Cod penal al Republicii Moldova, iar bănuitul riscă o pedeapsă cu închisoare de la 5 la 10 ani cu amendă în mărime de la 1000 la 3000 u.c. și cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 2 la 5 ani.

nerii cu succes a tezei de master.

La momentul reținerii,

Bani buni pentru o licență în construcții

Ofițerii Centrului anticorupție au reținut zilele acestea o persoană cu funcție de răspundere din cadrul Centrului sportiv de pregătire a loturilor naționale, fiind suspectată de trafic de influență.

Bănuitul ar fi extorcat și primit de la managerul unei firme 1700 de euro, susținând că ar avea influență asupra unor angajați ai Camerei de Licențiere pentru a-i determina să perfecteze și să elibereze o licență în domeniul construcției.

La momentul reținerii în flagrant, suma de 1000 euro a fost depistată în buzunarul hainei bănuितului.

De menționat că, anterior, sub controlul colaboratorilor operativi ai Centrului către bănuitul a fost livrată suma de 700 euro.

Astfel, pe acest fapt a fost pornită o cauză penală în temeiul art.326, alin.(2), lit.b Cod penal al Republicii Moldova, iar bănuitul riscă o pedeapsă cu amendă de la 1000 la 3000 unități convenționale sau privațiune de libertate pe un termen de la 2 la 6 ani.

De la începutul anului 2012, în atenția CCCEC se află deja 11 cazuri de trafic de influență, care sunt investigate.

Dicționar explicativ al Uniunii Europene

COOPERARE CONSOLIDATĂ

Prin cooperarea consolidată este permis statelor membre să deruleze o cooperare mai strânsă, respectând cadrul instituțional al Uniunii. Statele membre pot să avanseze, astfel, în ritmuri diferite sau către obiective diferite. Cu toate acestea, cooperarea consolidată nu permite extinderea competențelor față de cele prevăzute de tratate. În plus, cooperarea consolidată poate fi adoptată doar în ultimă instanță, dacă s-a hotărât în cadrul Consiliului că obiectivele acestei cooperări nu pot fi atinse, într-un interval rezonabil, prin aplicarea prevederilor tratatelor.

Conceptul de *cooperare consolidată* a fost introdus prin Tratatul de la Amsterdam în Tratatul privind Uniunea Europeană și în Tratatul instituind Comunitatea Europeană (TCE) referitor la cooperarea judiciară în materie penală. Tratatul de la Nisa a adus schimbări importante în vederea simplificării acestui mecanism.

Trebuie menționat faptul că un stat membru nu se mai poate opune instituirii unei cooperări consolidate, așa cum era prevăzut inițial prin Tratatul de la Amsterdam.

COOPERARE POLITICĂ EUROPEANĂ (CPE)

Cooperarea politică europeană (CPE) a fost introdusă neoficial în 1970 (ca urmare a raportului Davignon) și instituită oficial prin Actul Unic European, care a intrat în vigoare în 1987. În cadrul acestei cooperări, aveau loc, între statele membre, consultări pe teme de politică externă. Trebuia ca statele membre să țină seama de opiniile Parlamentului European și să adopte, în măsura posibilităților, poziții comune în organizațiile internaționale. Prin Tratatul privind Uniunea Europeană, cooperarea politică europeană a fost înlocuită de politica externă și de securitate comună.

CRITERII DE ADERARE LA UNIUNEA EUROPEANĂ

Așa cum prevede articolul 49 al Tratatului privind Uniunea Europeană, pentru a putea deveni membru al Uniunii, un stat trebuie să aparțină Europei și să respecte o serie de principii: libertate, democrație, drepturile omului și libertățile fundamentale, precum și statul de drept – principii menționate în articolul 6 (1) al TUE.

La Consiliul European de la Copenhaga din 1993, s-au stabilit o serie de criterii pe care un stat trebuie să le îndeplinească

pentru a deveni membru al Uniunii Europene: criteriul politic se referă la instituții stabile care să garanteze democrația, statul de drept, respectarea drepturilor omului și protecția minorităților; criteriul economic cere o economie de piață funcțională și capacitatea de a face față presiunilor concurențiale de pe piață internă, iar acceptarea acquisului comunitar presupune capacitatea de a-și asuma obligațiile ca stat membru, inclusiv adeziunea la obiectivele politice, economice și monetare ale Uniunii Europene.

Aceste criterii au fost denumite criteriile de aderare sau criteriile de la Copenhaga, fiind confirmate în decembrie 1995 de Consiliul European de la Madrid, care, în plus, a subliniat importanța adaptării structurilor administrative ale statelor candidate în vederea creării condițiilor pentru o integrare graduală, armonioasă.

Îndeplinirea criteriului politic reprezintă o condiție pen-

tru deschiderea negocierilor de aderare, această decizie fiind luată în Consiliul European.

CURTEA DE JUSTIȚIE A COMUNITĂȚILOR EUROPENE (CJCE; CEJ)

Înființată în 1958 prin Tratatul CEE, Curtea de Justiție a Comunităților Europene este compusă din 27 de judecători (câte unul pentru fiecare stat membru) numiți prin acordul guvernelor țărilor membre pentru o perioadă de șase ani, mandatul putând fi reînnoit. Judecătorii sunt asistați de opt avocați generali. Rolul Curții de Justiție a Comunităților Europene este de a asigura interpretarea uniformă și implementarea legislației comunitare în concordanță cu prevederile TCE și TUE. CEJ este, în același timp, singura instituție ce are competența de a se pronunța cu privire la interpretarea corectă a tratatelor, din proprie inițiativă sau la solicitarea instanțelor judecătorești din statele membre ale Uniunii Europene. Tratatul de la Amsterdam conferă Curții de Justiție a Comunităților Europene și competența de a controla dacă instrumentele folosite pentru implementarea politicilor comunitare sunt conforme cu principiul respectării drepturilor fundamentale.

Abonarea 2012

Continuă abonarea pentru anul 2012 la revista științifico-metodică trimestrială **"ADMINISTRAREA PUBLICĂ"** și la ziarul **"FUNCȚIONARUL PUBLIC"**, publicații ale Academiei de Administrare Publică de pe lângă Președintele Republicii Moldova.

Revista **"Administrarea Publică"** apare trimestrial.

Costul unui abonament:

3 luni - 41 lei 30 bani; 6 luni - 82 lei 60 bani.

Ziarul **"Funcționarul public"** apare de 2 ori pe lună.

Costul unui abonament:

3 luni - 37 lei 80 bani; 6 luni - 75 lei 60 bani.

ECHIPA REDACȚIONALĂ:

Mihai MANEA - specialist principal

Sergiu PÎSLARU - specialist principal, designer

Elena BALMUȘ - specialist coordonator

ADRESA NOASTRĂ:

Mun. Chișinău, str. Ialoveni, 100.

Ziarul apare de două ori pe lună.

Indice 67919.

Coli de tipar 1,5. Tiraj: 370.

Dat la tipar 31.01.2012

E-mail: sep@aap.gov.md

E-mail: sectia_a_aap_gov@yahoo.com

CONTACTE:

Tel: 28-40-78

"Funcționarul Public" - supliment la revista "Administrarea Publică" -
publicație a Academiei de Administrare Publică de pe lângă Președintele Republicii Moldova